

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ УЗГОДЖЕНОГО ГРОШОВОГО ЗОБОВ'ЯЗАННЯ ТА ПОДАТКОВОГО БОРГУ

LEGAL REGULATION OF AGREED MONEY OBLIGATION AND TAX DEBT

Сударенко О.В., к.ю.н., доцент,
доцент кафедри адміністративного, фінансового та інформаційного права
Державного торговельно-економічного університету

Стаття присвячена дослідженню питань правового регулювання узгодженого грошового зобов'язання та податкового боргу. ПК України розрізняє узгоджене грошове зобов'язання у міжнародних правовідносинах та узгоджене грошове зобов'язання, які різняться суб'єктивним складом правовідносин, процедурами оскарження рішень контролюючих органів, способами досудового захисту врегулювання податкових спорів. Спільним є те, що несплачене грошове зобов'язання набуває ознак податкового боргу, який також поділяється на податковий борг та податковий борг в міжнародних правовідносинах. Грошове зобов'язання визнається узгодженим у разі самостійного визначення платником суми грошового зобов'язання (шляхом подання податкової декларації, уточнюючого розрахунку, простого податкового векселя або звернення до податкового органу щодо розстрочення, відстрочення сум грошових зобов'язань) та у разі згоди платника податків з сумою податкового зобов'язання нарахованого контролюючим органом. Однією із особливостей самостійно визначеного узгодженого грошового зобов'язання є те, що таке узгоджене грошове зобов'язання платника податків не може бути оскаржене. Наступна особливість полягає в тому, якщо в подальшому зазначене грошове зобов'язання набуває ознак податкового боргу, то податковий орган набуває права стягнення коштів за рахунок готівки, що належить такому платнику податку, та/або коштів з рахунків електронних гаманців такого платника податків без звернення до суду, а тільки на підставі рішення керівника (його заступника, або уповноваженої особи). У платника податків щодо грошового зобов'язання у міжнародних правовідносинах відсутня можливість оскарження в адміністративному та судовому порядку, та звернення до Ради бізнес-омбудсмена. Разом з тим, для зазначених осіб передбачена можливість подання заяви про розгляд справи за процедурою взаємного узгодження, яка є способом досудового врегулювання податкового спору. Процедура взаємного узгодження може розглядатися як превентивний спосіб досудового врегулювання спорів з контролюючими органами в податкових правовідносинах.

Ключові слова: грошове зобов'язання, узгоджене грошове зобов'язання, податковий борг, податковий борг в міжнародних правовідносинах, оскарження рішення контролюючого органу, позасудовий порядок вирішення податкового спору, Рада-бізнес омбудсмена, процедура взаємного узгодження грошового зобов'язання, податкова вимога, податкова застава.

The article is devoted to the study of issues of legal regulation of the agreed monetary obligation and tax debt. The LC of Ukraine distinguishes between an agreed monetary obligation in international legal relations and an agreed monetary obligation, which differ in the subject structure of the legal relationship, the procedures for appealing the decisions of controlling bodies, and the methods of pre-trial protection for the settlement of tax disputes. The common thing is that the unpaid monetary obligation acquires the characteristics of a tax debt, which is also divided into a tax debt and a tax debt in international legal relations. A monetary obligation is recognized as agreed in the event that the payer independently determines the amount of the monetary obligation (by submitting a tax declaration, clarifying calculation, a simple tax bill or applying to the tax authority for installments, postponement of the amounts of monetary obligations) and in the event that the taxpayer agrees with the amount of the tax liability calculated by the controlling body. One of the features of a self-determined agreed monetary obligation is that such agreed monetary obligation of the taxpayer cannot be appealed. The next feature is that if in the future the specified monetary obligation acquires the characteristics of a tax debt, then the tax authority acquires the right to collect funds from the cash belonging to such a taxpayer and/or funds from the electronic wallet accounts of such a taxpayer without recourse to court, but only on the basis of the decision of the manager (his deputy or an authorized person). The taxpayer has no possibility of appeal in the administrative and judicial procedure and appeal to the Council of the Business Ombudsman regarding the monetary obligation in international legal relations. At the same time, it is possible for these persons to submit an application for consideration of the case under the procedure of mutual agreement, which is a method of pre-trial settlement of a tax dispute. The procedure of mutual agreement can be considered as a preventive method of pre-trial settlement of disputes with controlling bodies in tax legal relations.

Key words: monetary obligation, agreed monetary obligation, tax debt, tax debt in international legal relations, appeal of the decision of the controlling body, out-of-court procedure for resolving a tax dispute, Ombudsman's Business Council, procedure for mutual agreement of monetary obligation, tax claim, tax pledge.

Актуальність дослідження. Війна, що триває в Україні, зумовлює потребу вишукування нових шляхів вирішення питання щодо поповнення надходжень до бюджетів. Зазначена діяльність повинна забезпечити дотриманням балансу приватних та публічних інтересів. Так, поряд з відновленням права податкових органів на проведення податкових перевірок, в Україні з 01.08.2023 запроваджено ряд заходів на підтримку платників податків. Зокрема, заборона податковим органам нараховувати штрафи та пеню, а нараховані штрафи та пеня скасовуються, заборона застосування процедур стягнення податкового боргу та грошових зобов'язань для деяких категорій платників податків, звільнення платника податків від сплати штрафів у разі самостійного виправлення помилок у податкових деклараціях, розрахунках тощо. Також наукового осмислення потребують відповідно процедури узгодження грошових зобов'язань та грошових зобов'язань в міжнародних правовідносинах, процедури позасудового вирішення податкових спорів.

Враховуючи динамічність податкового законодавства безумовно, питання правового регулювання узгодженого

грошового зобов'язання та податкового боргу в умовах війни не були предметом комплексного наукового дослідження. Наукова позиція автора сформована на поглядах фундаторів фінансового права: Воронової Л. К., Кучерявенка М. П., Пришви Н. Ю. Також, було досліджено роботи і молодих науковців. Так, Ємельянова О. О. досліджувала правові категорії «грошове зобов'язання» та «податкове зобов'язання» та виробила пропозицію розрізняти дані категорії за «стадією виконання податкового зобов'язку» та «за критерієм деліктності поведінки» [1]. Разом з тим, законодавче визначення поняття «податкового зобов'язання» в пп. 14.1.156 та 14.1.156-1 п. 14.1 ст. 14 Податкового кодексу України містить «делікти». Лихолат Я. А., Мацелик Т. О. провели порівняльно-правове дослідження правових аспектів стягнення податкового боргу [2]. Але дане дослідження було проведено до пандемії COVID-19 та до початку активних бойових дій на території України внаслідок агресії Російської Федерації.

Метою даної статті є дослідження суспільних відносин у сфері визначення ознак узгодженого грошового

зобов'язання та узгодженого грошового зобов'язання у міжнародних правовідносинах, набуття ними ознак податкового боргу та податкового боргу у міжнародних правовідносинах.

Викладення матеріалу. Грошове зобов'язання платника податків, не сплачене в строк та/або у не в повному обсязі набуває ознак податкового боргу. Безумовно, до податкового боргу може бути віднесено не будь-яке невчасно і в не в повному обсязі сплачене грошове зобов'язання, а тільки узгоджене.

Податковим кодексом України (далі – ПК України) визначено підстави, за умови настання яких грошове зобов'язання платника податків набуває ознак узгодженого грошового зобов'язання [3]. Так, грошове зобов'язання визнається узгодженим у разі самостійного визначення платником суми грошового зобов'язання та у разі згоди платника податків з сумою податкового зобов'язання нарахованого контролюючим органом.

Зокрема, ознак узгодженого грошового зобов'язання платника податків набуває у разі: самостійного визначення платником податків сум податку у податковій декларації, а у разі несплати зазначеної суми з дня, що настає за останнім днем граничного строку сплати відповідного податку, збору таке зобов'язання набуває ознак податкового боргу. Для сплати зазначеного зобов'язання платнику податків надається, як правило, 10 календарних днів, що настають за останнім днем відповідного граничного строку, передбаченого для подання податкової декларації (декларацийний спосіб сплати податку). Безперечно, що ознака узгодженого набуває грошове зобов'язання платника податків, визначене ним в уточнюючому розрахунку, простому податковому векселі. Самостійно визначеним, отже узгодженим, грошове зобов'язання буде і у разі звернення платника податків до податкового органу щодо відстрочення, розстрочення суми грошового зобов'язання з податку, збору (з дня звернення). Сплата такого грошового зобов'язання відбувається відповідно до умов договору. Однією із особливостей самостійно визначеного узгодженого грошового зобов'язання є те, що воно не може бути оскаржене.

Грошове зобов'язання зі сплати податку набуває ознак узгодженого, також у випадку, якщо платник податків не оскаржує у визначені законодавством строки суму податкових зобов'язань, нарахованих йому контролюючим органом. Зазначеній класифікаційній ознаці відповідає декілька норм ПК України. По-перше, у разі реалізації податковим органом своїх повноважень щодо нарахувань сум податкових зобов'язань платника податків з причин не пов'язаних з порушенням податкового законодавства в межах норм пп. 54.3.3 п. 54.3 ст. 54 ПК України. Принагідно слід зазначити, що строк сплати податкового зобов'язання, визначеного податковим органом з причин не пов'язаних з порушенням податкового законодавства відрізняється від строку сплати самостійно визначеної суми грошового зобов'язання платником податків. Такий платник податків, згідно з п. 57.2 ст. 57 ПК України, зобов'язаний сплатити нараховану суму податкового зобов'язання у строки, визначені ПК України та у ст. 297 Митного кодексу, а якщо такі строки не визначено, – протягом 30 календарних днів, що настають за днем отримання податкового повідомлення-рішення про таке нарахування. Зокрема, податкові органи є відповідальними за нарахування грошового зобов'язання фізичним особам плати за землю, податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки та транспортного податку [3, пп. 266.7.1 п. 266.7 ст. 266, пп. 267.6.1 п. 267.6 ст. 267, п. 286.5 ст. 286]. Таке податкове зобов'язання сплачується платником податку протягом 60 календарних днів з дня вручення (надіслання) податкового повідомлення-рішення. Податкові органи також мають право здійснити нарахування авансових внесків для платників єдиного

податку першої і другої груп на підставі їх заяви, який зазначені суб'єкти повинні сплатити не пізніше 20 числа поточного місяця [3, п. 295.2, п. 295.5 ст. 295]. Також, вони мають право здійснити сплату єдиного податку за весь податковий звітний період (квартал, рік), але не більше як до кінця поточного року.

По-друге, грошове зобов'язання набуває ознак узгодженого у випадку нарахування сум грошових зобов'язань платникові податку у зв'язку з порушенням приписів законодавства на підставі норм пп. 54.3.1-54.3.6 п. 54.3 ст. 54 ПК України. В такому випадку, платник податків зобов'язаний сплатити суму нарахованого грошового зобов'язання протягом 10 календарних днів, що настають за днем отримання податкового повідомлення-рішення (за виключенням випадків, якщо платник податків розпочинає протягом цього строку процедуру адміністративного або судового оскарження), або за днем такого узгодження [3, п. 57.3 ст. 57].

По-третє у платника податків може виникнути обов'язок щодо сплати грошового зобов'язання на підставі відповідного документа іноземної держави, виданого її компетентним органом у сфері контролю справляння податків. Правові засади застосування міжнародних договорів та погашення податкового боргу за запитами компетентних органів іноземних держав визначені у Главі 10 ПК України. Так, згідно з п. 104.2 ст. 104 ПК податковий орган протягом 30 днів визначає відповідність документа іноземної держави щодо стягнення суми грошового зобов'язання міжнародним договорам України. І тільки за умови відповідності зазначеного документа міжнародному договору України з такою державою надсилає платникові податків повідомлення в міжнародних правовідносинах. Платнику податків надається право на оскарження шляхом подання скарги компетентному органу іноземної держави через податковий орган України про перегляд такого рішення. На подання скарги платнику податків надано 10 календарних днів. Повідомлення в міжнародних правовідносинах не підлягає оскарженню за процедурою передбаченою ст. 56 ПК, отже у платника податків щодо грошового зобов'язання у міжнародних правовідносинах відсутня можливість оскарження в адміністративному та судовому порядку, та звернення до Ради бізнес-омбудсмена. Водночас, для зазначених осіб передбачена можливість подання заяви про розгляд справи за процедурою взаємного узгодження. Процедура взаємного узгодження є способом досудового врегулювання податкового спору, отже має ознаки превентивного засобу захисту прав суб'єктів фінансових правовідносин, оскільки «спрямована на убезпечення порушення прав у майбутньому» та відновлення правопорядку шляхом визначення «діяльності (способу захисту) щодо відновлення порушеного права» [4, с. 179, 181].

Реалізувати право на подання заяви щодо розгляду справи за процедурою взаємного узгодження до компетентного органу (Міністерство фінансів України) можуть платники податків (резиденти та нерезиденти), якщо таке право передбачено чинним міжнародним договором про уникнення подвійного оподаткування [3, ст. 108-1]. Про подання такої заяви компетентному органу платник податків повідомляє податковий орган. Заява подається до компетентного органу до початку або після проведення податкової перевірки, у тому числі перевірки з питань дотримання принципу «втягнутої руки». При цьому, якщо заява подається за результатами проведення зазначених перевірок, то її подання повинна передувати процедура адміністративного оскарження. Мінфіну надається 60 робочих днів на повідомлення платника податків про прийняття рішення щодо розгляду або відмови в розгляді його заяви за процедурою взаємного узгодження. До прийняття рішення компетентним органом (Мінфіном) по справі, рішення податкового органу про визначення сум грошових зобов'язань вважається неузгодженим з питань

порушених у такій заяві до дня завершення розгляду заяви (справи) за процедурою взаємного узгодження, або до направлення повідомлення про відмову. Мінфіну надано 5 робочих днів для повідомлення податкового органу про прийняте рішення.

Отже, ПК України розрізняє узгоджене грошове зобов'язання у міжнародних правовідносинах та узгоджене грошове зобов'язання, які різняться суб'єктивним складом правовідносин, процедурами оскарження рішень контролюючих органів, способами досудового захисту врегулювання податкових спорів. Спільним є те, що несплачене грошове зобов'язання набуває ознак податкового боргу, який також поділяється на податковий борг та податковий борг в міжнародних правовідносинах.

Щодо законодавчого визначення податкового боргу, то в ПК окремо визначено податковий борг та податковий борг в міжнародних правовідносинах та різні механізми щодо його погашення. Зокрема, «податковий борг в міжнародних правовідносинах – грошове зобов'язання з урахуванням штрафних санкцій, пені за їх наявності та витрат, пов'язаних з його стягненням, несплачене в установленний строк, що на підставі відповідного документа іноземної держави є предметом стягнення, яке може бути звернуто відповідно до міжнародного договору України» [3, пп. 14.1.154 п. 14.1 ст. 14].

«Структурно податковий борг складається з трьох елементів: 1) узгоджене грошове зобов'язання; 2) штрафні санкції; 3) пеня» [5, с. 348]. «Право податкової застави виникає у зв'язку з виникненням податкового боргу як гарантія задоволення державних інтересів коштом заставленого майна» [2, с. 176].

Податкова застава є найпоширенішим тимчасовим способом забезпечення вчасного виконання податкового зобов'язку. Правовий режим податкової застави визначено в ст. ст. 87-93, 96-98 ПК України. Принагідно слід зазначити, що з 01.08.2023, щодо платників податків, які зареєстровані або податкова адреса яких, станом на дату початку тимчасової окупації є тимчасово окуповані Російською Федерацією території України, або яких станом на дату початку бойових дій є території, на яких ведуться активні бойові дії, або яких станом на дату початку можливих бойових дій є території можливих бойових дій – до останнього числа місяця, в якому була завершена тимчасова окупація, або бойові дії, була припинена можливість бойових дій – а у випадку зміни платником податків місцезнаходження на іншу територію України – до дати проведення державної реєстрації зміни місцезнаходження, заходи з погашення податкового боргу, що виник до 22.02.2022 не застосовуються. Щодо фізичних осіб-платників податків, місцем проживання яких є зазначені території – до останнього числа місяця в якому закінчився відповідний юридичний факт, пов'язаний із запровадженням відповідного правового стану [3, п. 69.40 підрозділу 10 Розділу XX].

Податкова застава може бути застосована до майна платника податків. При цьому, «розмір податкової застави виходячи із загальних принципів права повинен відповідати сумі податкового зобов'язання, що забезпечувало б конституційну вимогу справедливості та розмірності. Розмірність як елемент принципу справедливості передбачає встановлення публічно-правового обмеження розпорядження активами платника податків за несплату чи несвоєчасну сплату податкового зобов'язання та диференціювання такого обмеження залежно від розміру несплати платником податкового боргу» [6].

«Тобто у разі невиконання платником податків зобов'язку щодо своєчасної сплати узгодженої суми податкового зобов'язання контролюючий орган з огляду на компетенцію, встановлену нормами ПК України, здійснює за платника податків і на користь держави заходи щодо погашення податкового боргу такого платника податків, зокрема, шляхом виявлення джерел погашення податко-

вого боргу та контролю за дотриманням платником податків черговості погашення податкового боргу згідно із черговістю його виникнення» [7].

Принагідно слід зазначити, що не будь-який несвоєчасно сплачений податок, збір є підставою для виникнення податкової застави – мова йде виключно про узгоджені суми. По-перше, у пп. 89.1.1 п. 89.1 ст. 89 ПК України, мова йде про ті податки, збори, які самостійно визначаються платником податку, отже сплаті яких передуює подання податкової декларації. По-друге, передбачено, що порушуватися мають виключно строки сплати податків, зборів. Отже, інші податки і збори, які сплачуються за іншими правилами, не можуть спричинити виникнення податкової застави. До таких податків і зборів належать: 1) податок на доходи фізичних осіб, який сплачується податковим агентом (у тому числі роботодавцем). За загальним правилом, податок сплачується (перераховується) до бюджету або на єдиний рахунок під час виплати оподаткованого доходу єдиною платіжною інструкцією. При цьому, податок підлягає перерахуванню до бюджету навіть у випадку, якщо оподатковуваний дохід нараховується податковим агентом, але не виплачується (не надається) [3, пп. 168.1.2, 168.1.5 п. 168.1 ст. 168]; 2) митні платежі, податки і збори, які справляються на митному кордоні та щодо яких не подається податкова декларація або сплата яких передуює поданню митної декларації. Згідно з абз. 3 п. 57.1 ст. 57 ПК України та ст. 291 Митного кодексу, суму податкового зобов'язання, визначену у митній декларації, платник податків зобов'язаний сплатити до/або на день подання митної декларації [8]; 3) рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів у разі придбання лісорубного квитка.

Також право податкової застави не застосовується, якщо загальна сума податкового боргу платника податків не перевищує 180 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (3060 грн.). Слід зазначити, що тільки при перевищенні зазначеного розміру грошового зобов'язання у податкового органу виникає повноваження надіслати платникові податків податкову вимогу. Ми продовжуємо наголошувати, що у податкового органу існує можливість вживати своїми правами та обов'язками, оскільки не визначено конкретний строк протягом якого, після досягнення розміру заборгованості суми у 180 НМДГ податковий орган повинен направити податкову вимогу [9, с. 142]. Змін зазнали тільки положення стосовно розрахунку строку давності для направлення податкової вимоги – 1095 календарних днів з дня досягнення суми граничного розміру для направлення податкової вимоги.

Враховуючи, як правило, консолідовану сплату податків, ПК України передбачає опис майна юридичної особи, у разі якщо у платника податків, що є філією, відокремленим підрозділом юридичної особи відсутнє майно, достатнє для здійснення опису у податкову заставу. Також врегульовуються питання щодо податкового боргу, що виник за операціями, які виконувалися в межах договорів про спільну діяльність. У такому випадку у податкову заставу передається майно платника податків, який згідно з умовами договору був відповідальним за перерахування податків до бюджету, та/або майно, яке внесене у спільну діяльність та/або є результатом спільної діяльності платників податків. При недостатності зазначеного майна, у податкову заставу передається майно інших учасників договору про спільну діяльність у розмірах, пропорційних їх участі у такій спільній діяльності. «Учасники податкових правовідносин спільно несуть обов'язок та відповідальність за погашення податкового боргу. Спільне виконання податкових зобов'язань всіма учасниками договору про спільну діяльність подібне до принципу солідарної відповідальності, але метою такого забезпечення є виконання податкових зобов'язань, а не відповідальність за їх порушення» [10].

Про виникнення права податкової застави податковий орган повідомляє платника податків шляхом направлення (вручення) йому податкової вимоги. Відповідно до абз. 2 п. 59.3 ст. 59 ПК України, податкова вимога повинна містити відомості про факт виникнення грошового зобов'язання та права податкової застави, розмір податкового боргу, який забезпечується податковою заставою, обов'язок погасити податковий борг та можливі наслідки його непогашення в установленій строк, попередження про опис активів, які відповідно до законодавства можуть бути предметом податкової застави, а також про можливу дату та час проведення публічних торгів з їх продажу. Можливий строк проведення публічних торгів з продажу майна юридичних осіб, яке перебуває у податковій заставі, визначається датою, яка настає не раніше ніж через 30 календарних днів, з дня надіслання такому платникові податків податкової вимоги. Відповідно до абз. 2 п. 95.5 ст. 95 ПК України якщо податковий борг виник в результаті несплати грошових зобов'язань та/або пені, визначених платником податків у податковій декларації або уточнюючому розрахунку, що подаються до податкового органу в установлені строки, стягнення коштів за рахунок готівки, що належить такому платнику податків, та/або коштів з рахунків електронних гаманців такого платника податків здійснюється за рішенням керівника (його заступника або уповноваженої особи) податкового органу без звернення до суду, за умови якщо такий борг не сплачується протягом 90 календарних днів, наступних за останнім днем граничного строку його сплати та відсутності зобов'язань держави щодо повернення такому платникові або у межах різниці.

Щодо стягнення податкового боргу з платників-фізичних осіб, то тут існують свої особливості. Відповідно до п. 87.11 ст. 87 Податкового кодексу, податковий орган, що є органом стягнення, звертається до суду з позовом про стягнення суми податкового боргу платника податку-фізичної особи. В даному випадку податковий звертається до суду з відповідним позовом за правилами загального позовного провадження відповідно до Розділу II Кодексу адміністративного судочинства України [11]. Виконання рішення суду про стягнення податкового боргу з фізичної особи-платника податків здійснюється не податковими органами, а державною виконавчою службою відповідно до закону про виконавче провадження.

Для унеможливлення зловживання наданими податковим органам правами, деякі з них, вони можуть реалізувати виключно на підставі відповідного рішення суду. Зокрема, до таких прав належить право: 1) щодо стягнення коштів платника податків, який має податковий борг, з рахунків/електронних гаманців платника податків у банках, небанківських надавачах платіжних послуг/емітентах електронних грошей, обслуговуючих такого платника податків та з рахунків платника податків у системі електронного адміністрування ПДВ. Вод-

ночас, пп. 20.1.34 п. 20.1 ст. 20 ПК України не передбачає права податкового органу щодо стягнення коштів з рахунку в системі електронного адміністрування ПДВ; 2) про надання дозволу на погашення усієї суми податкового боргу або його частини за рахунок майна платника податків, що перебуває у податковій заставі. Таке рішення приймається керівником (його заступником або уповноваженою особою) територіального податкового органу за наявності рішення суду та скріплюється гербовою печаткою податкового органу.

«У разі звернення податкового органу з позовом до суду про надання дозволу на погашення усієї суми податкового боргу за рахунок майна платника, що перебуває у податковій заставі, застосуванню підлягає Податковий кодекс України, який встановлює механізм і процедуру такого погашення, а норми Закону України "Про введення мораторію на примусову реалізацію майна" розповсюджуються на механізм звернення стягнення на майно боржника за рішеннями, що підлягають виконанню Державною виконавчою службою, а не податковим органом» [12].

Висновки. ПК України розрізняє узгоджене грошове зобов'язання у міжнародних правовідносинах та узгоджене грошове зобов'язання, які різняться суб'єктивним складом правовідносин, процедурами оскарження рішень контролюючих органів, способами досудового захисту врегулювання податкових спорів. Спільним є те, що несплачене грошове зобов'язання набуває ознак податкового боргу, який також поділяється на податковий борг та податковий борг в міжнародних правовідносинах.

Грошове зобов'язання визнається узгодженим у разі самостійного визначення платником суми грошового зобов'язання (шляхом подання податкової декларації, уточнюючого розрахунку, простого податкового векселя або звернення до податкового органу щодо розстрочення, відстрочення сум грошових зобов'язань) та у разі згоди платника податків з сумою податкового зобов'язання нарахованого контролюючим органом. Однією із особливостей самостійно визначеного узгодженого грошового зобов'язання є те, що таке узгоджене грошове зобов'язання платника податків не може бути оскаржене. Наступна особливість полягає в тому, якщо в подальшому зазначене грошове зобов'язання набуває ознак податкового боргу, то податковий орган набуває права стягнення коштів за рахунок готівки, що належить такому платнику податку, та/або коштів з рахунків електронних гаманців такого платника податків без звернення до суду, а тільки на підставі рішення керівника (його заступника, або уповноваженої особи).

У платника податків щодо грошового зобов'язання у міжнародних правовідносинах відсутня можливість оскарження в адміністративному та судовому порядку, та звернення до Ради бізнес-омбудсмена. Разом з тим, для зазначених осіб передбачена можливість подання заяви про розгляд справи за процедурою взаємного узгодження, яка є способом досудового врегулювання податкового спору.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ємельянова О.О. Податковий борг: сутність та способи впливу на платника для його погашення. *Право та інноваційне суспільство: електрон. наук. вид.* 2016. № 1. С. 40–43. URL: <https://apir.org.ua/wp-content/uploads/2016/07/Yemelyanova6.pdf>
2. Лихолат Я. А., Мацелик Т.О. Правові аспекти стягнення податкового боргу: аналіз національного та зарубіжного законодавства. *Південноукраїнський правничий часопис.* 2020. № 3. С. 174–178. URL: <http://www.sulj.oduvs.od.ua/archive/2020/3/33.pdf>
3. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2756-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
4. Пришва Н.Ю. Форми та способи захисту прав суб'єктів фінансових правовідносин. *Право і суспільство.* 2023. № 2. Том 1. С. 179–184.
5. Фінансове право: підручник / за ред. Т.Є Кагановської та М.П. Кучерявенка; Харків. Нац. ун-т ім. В.М. Каразіна; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2022. 432 с.
6. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 48 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень пункту 1.17 статті 1, статті 8 Закону України «Про порядок погашення зобов'язань платників податків перед бюджетами та державними цільовими фондами» (справа про податкову заставу) від 21.03.2005 р. № 2-рп/2005. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v002p710-05#Text>.
7. Постанова Верховного Суду від 27.01.2022 р. у справі № 160/11673/20 (провадження № К/9901/30170/21). URL: https://supreme.court.gov.ua/supreme/pro_sud/irishennya_sud_palat/palata_20_27_01_2022_N_160_11673
8. Митний кодекс України від 13.03.2012 № 4495-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#n2433>

9. Сударенко О.В. Право платників податків на оскарження бездіяльності податкових органів. Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. Серія *Юридичні науки*. 2017. № 5. С. 134–148. URL: [http://zt.knute.edu.ua/files/2017/05\(94\)/13.pdf](http://zt.knute.edu.ua/files/2017/05(94)/13.pdf)
10. Постанова Верховного Суду у складі колегії суддів судової палати з розгляду справ щодо податків, зборів та інших обов'язкових платежів від 28.09.2021 у справі № 810/2406/18. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/100079272>
11. Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005 № 2747-IV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#n10687>
12. Постанова Верховного Суду від 28 березня 2023 року у справі № 440/11471/21 (провадження № К/990/31999/22). URL: https://supreme.court.gov.ua/supreme/pro_sud/rishennya_sud_palati/2023_03_28_440_11471_21